

Telekomunikačný úrad SR
Továrenská 7
P.O. Box 40
828 55 Bratislava 24

Váš list č.
Naše číslo 26526/2013
Dátum 12.04.2013

Pripomienky a vyjadrenie sa k návrhu opatrenia v procese konzultácií podľa § 10 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách

Názov návrhu opatrenia: Návrh rozhodnutia o regulácii cien

Identifikačné údaje dotknutej osoby:

Obchodné meno: Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „ST“)

IČO: 35 763 469

Kontaktná osoba, tel. číslo a adresa elektronickej pošty: Pavol Balun, 02/58827274, paval.balun2@telekom.sk

Dňa 12.3.2013 bol Telekomunikačným úradom SR, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) zverejnený návrh opatrenia „Návrh rozhodnutia o regulácii cien“ (ďalej len „návrh opatrenia“) s lehotou na predloženie pripomienok do 12.4.2012. V súlade s pravidlami, upravujúcimi postup Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky a dotknutých osôb v procese konzultácií č. 232/05/2011 Vám k uvedenému návrhu opatrenia zasielame nasledovné pripomienky a vyjadrenie.

Pripomienky a vyjadrenie sa k jednotlivým častiam/ustanoveniam návrhu opatrenia:

Jednotlivé pripomienky sú vymedzené odkazom na stranu a odsek v rámci jednotlivých častí návrhu opatrenia a relevantným textom návrhu opatrenia k danej pripomienke uvedeným, resp. aspoň v časti, kurzívou. Následne uvádzame náš návrh a jeho odôvodnenie.

Strana 1 a nasl. zoznam účastníkov konania 1 až 13

Účastníci konania:

1. Slovak Telekom, a.s.

Karadžičova 10

825 13 Bratislava

Návrh:

Navrhujeme za účastníkov konania doplniť ďalšie podniky podľa vysporiadania sa s ich postavením na zodpovedajúcom relevantnom trhu v rámci analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 3 - služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, teda podnikov, ktoré fakticky na analyzovanom relevantnom trhu pôsobia a následne predložiť návrh opatrenia na opätovné konzultácie.

Odôvodnenie:

Úrad sa v návrhu opatrenia pri vymedzení účastníkov konania na strane 5 odvoláva na rozhodnutie, o ktorom ešte ani nebolo začaté konanie. Takýto postup považujeme za nie dostatočne transparentný

a spochybňujúci reálnu možnosť zohľadnenia výsledku takého rozhodnutia v návrhu opatrenia a teda aj možnosti vyjadriť sa dotknutým osobám k tomuto finálnemu návrhu opatrenia podľa § 10 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „ZEK“).

Samotná analýza trhu, ktorá je jedným z podkladov rozhodnutia, na ktoré sa návrh opatrenia odvoláva, je ešte stále v procese konzultácií, pričom návrh tohto opatrenia už prejedukuje jej výsledok. Týmto postupom je spochybnený samotný význam procesu konzultácie a teda je spochybnený postup podľa § 10 ods. 1 ZEK, ktorý predpokladá, že úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Máme za to, že úrad by mal skúmať trhovú situáciu dôkladne a nevyklúčiť ako účastníkov konania až do konečného rozhodnutia, žiadnych poskytovateľov verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení, osobitne nie tých, ktorí zároveň deklarujú poskytovanie sietí a teda potenciálne sa neuzatvorené zmluvy o prepojení sa javia skôr ako otázka legálnosti takéhoto fungovania, nie však ako prekážka ich potenciálneho zaradenia na relevantný trh, pokiaľ sa preukáže, že služby ukončovania volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení fakticky poskytujú. V opačnom prípade dôjde k skresleniu skutočnej trhovej situácie a celej analýzy.

Zoznam týchto podnikov úrad sám zverejňuje na svojej internetovej stránke

<http://www.teleoff.gov.sk/sk/OTR/viewpublic.php?start=0&columnName=VTS>.

Uvedený zoznam je širší ako zoznam podnikov uvádzaný úradom v rámci vyššie uvedenej analýzy v procese konzultácií.

Podľa vyjadrenia úradu existujú i podniky poskytujúce verejnú telefónnu službu na vlastnej sieti bez uzatvorených zmlúv o prepojení. Fakticky teda poskytujú ukončenie volania na svojej sieti a otázkou je legálnosť ich pôsobenia v zmysle využívania čísiel z číselnej množiny pridelené úradom inému podniku a neuzatvorenia zmluvy o prepojení.

Strana 3 nasl., navrhovaný výrok rozhodnutia, body 1 až 13

Spoločnosť ST je podľa § 12 ods. 3 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách povinná od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni doručenia tohto rozhodnutia účtovať za službu ukončovania volania maximálnu cenu vo výške 0,001234 € za minútu pri všetkých volaniach ukončených vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení spoločnosti ST zostavených v inej národnej alebo zahraničnej fixnej prípadne mobilnej sieti.

Návrhy:

1. Navrhujeme v navrhovanej cene zohľadniť aj ďalšie náklady nevyhnutne vznikajúce i pre hypotetického efektívneho operátora, t.j. náklady zodpovedajúce uplatneniu modelu bottom up LRIC plus, vrátane

- spoločných sieťových nákladov – zodpovedajúcej pomernej časti nákladov pripadajúcich na veľkoobchodnú službu navrhovanú na cenovú reguláciu týmto návrhom opatrenia,
- nákladov na réžiu a pomernej časti spoločných nesieťových nákladov, týchto nákladov minimálne spôsobom obdobne ako v prípade stanovenej ceny zostavenia volania v pevnom umiestnení

2. Zohľadnenie dodatočných nákladových prvkov, vstupujúcich do ceny prepojenia na základe tzv. medzinárodných zmlúv, a úprava platnosti regulovanej ceny v tomto návrhu opatrenia ako maximálnej len na podmienky tzv. národného prepojenia a pre prepojenie prostredníctvom medzinárodných zmlúv priznať primeraný príplatok zodpovedajúci komerčne dohodnutému tranzitnému poplatku, nepodliehajúci cenovej regulácii podľa tohto návrhu opatrenia.

3. Zohľadnenie už dosiahnutej úrovne deregulácie a ponechanie neregulovanej ceny dvojitého tranzitu ako aj podľa tohto návrhu opatrenia.

Odôvodnenie:

Ad 1. Každý, aj hypoteticky efektívny operátor, ak chce rozvíjať svoju hypotetickú efektívnu sieť, nevyhnutne potrebuje vynaložiť náklady, ktoré tu uvedená cena na základe modelu BU LRIC pure principiálne nezohľadňuje. Núti tak ST nie zohľadňovať iba náklady hypotetického efektívneho operátora, ale naopak časť nákladov hypotetického efektívneho operátora nezohľadňovať a je zjavne v rozpore s primeranosťou takto uloženej povinnosti.

Nútenie poskytovať služby pod náklady okrem problematickosti aj z pohľadu súťažného práva de facto porušuje právo ST na vlastníctvo, keď ho núti poskytovať služby na jeho vlastnej sieti bez kompenzácie aspoň nevyhnutných nákladov, ktoré mu tým vznikajú a vznikali by i hypotetickému efektívnemu operátorovi. ST je tak fakticky v pozícii vyvlastňovaného subjektu, keď je orgánom štátnej správy nútený v zmysle návrhu opatrenia doplácať na poskytovanú službu, ktorá sa na uvedenej úrovni efektivity pri zohľadnení všetkých efektívnych nákladov poskytovať nedá a samotný prístup/model „BU LRIC pure“ to v rozpore s tvrdením o zohľadnení nákladov hypoteticky efektívneho operátora priznáva, keď konštatuje principiálne nezohľadnenie veľkej časti nákladov, a to ani na efektívnej úrovni.

Modelu LRIC plus na báze bottom up prístupu rovnako zohľadňuje len náklady hypoteticky efektívneho operátora, avšak neodmieta principiálne a účelovo náklady, ktoré hypoteticky efektívny operátor musí vynakladať. Nie je preto dôvod namietat' takýto prístup ako v rozpore s požiadavkou na efektívnosť vynakladaných nákladov či dosiahnutia benefitu či narušenia hospodárskej súťaže a prínosu pre spotrebiteľov. Naopak podnákladové poskytovanie služby skresľuje súťaž na iných trhoch, na ktorých sa má podľa modelu použitého v návrhu opatrenia tento náklad zohľadniť a vedie k útlmu investícií a rozvoja sietí a kvality služieb, ktoré sú na základe opatrenia orgánu štátnej správy v zmysle prezentovaného návrhu poskytované pod náklady, keďže vzhľadom na ostrú súťaž založenú na infraštruktúre na iných trhoch ako i mobilnú substitúciu nie je možné náklad kompenzovať účtovaním kvázi monopolisticky určených zvýšených retailových cien. ST to doteraz nerobil, nemá vytvorený vankúš, ktorý by uvedený dopad absorboval a z dôvodu tvrdého konkurenčného boja ako i zákazu krížového financovania si ho nemôže vytvoriť ani do budúcnosti, a vzhľadom na principiálne odmietnutie zohľadnenia časti nákladov modelom nedokáže tieto náklady zefektívniť na modelovanú úroveň ani ako hypoteticky efektívny operátor. Uvedené je v celkom jasnom rozpore s ukladaním povinností podľa §18 ods. 1 ZEK, ktorých konečným uplatnením je i návrh tu uvedeného opatrenia tak, aby boli primerané účelu a princípom regulácie, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu.

Rovnako si dovoľujeme poukázať na fakt, že cieľom aplikácie modelu, ktorého výsledok je prezentovaný v cene v návrhu opatrenia, mala byť cenová harmonizácia medzi ukončovacimi poplatkami v mobilnej a pevnej sieti. ST poukazuje na skutočnosť, že tak nízko aplikovaná cena v návrhu opatrenia nielenže nepokrýva náklady hypoteticky efektívneho operátora, ale navyše práve pre svoju nízkosť spôsobuje roztváranie nožníc cien za veľkoobchodné služby ukončovania volaní v pevnej a mobilnej sieti. V záujme jednoznačnosti nášho stanoviska si dovoľujeme výslovne zdôrazniť, že ST určite nemá na mysli ako riešenie zníženie ceny ukončovania volaní v mobilnej sieti, čo by ST len ďalej poškodilo v jeho oprávnenej požiadavke na možnosť uplatnenia si nákladov minimálne vo výške nákladov hypotetického efektívneho operátora, ale naopak, ST tým len opätovne poukazuje na skutočnosť, že takto nastavená veľkoobchodná cena v návrhu opatrenia pre ukončovanie volaní v pevnej sieti neumožňuje pokrytie nákladov vznikajúcich aj hypoteticky efektívnemu operátorovi a poškodzuje ho pri poskytovaní služieb volaní na pevnej sieti ako i ostatné subjekty pôsobiace na tomto trhu. Riešením je primerané zohľadnenie všetkých nákladov hypotetického efektívneho operátora vid' minimálne model bottom up LRIC plus.

Ad 2. Pre ukončovanie volaní prostredníctvom medzinárodných zmlúv o prepojení historicky platia odlišné podmienky na trhu. Medzinárodné zmluvy o prepojení sú oddávna, teda ešte pred samotnou a liberalizáciou a s ňou súvisiacou ex ante reguláciou národného trhu predmetom komerčných vzťahov a rokovaní s podnikmi, ktoré nepôsobia na národnom trhu SR a nepodliehajú regulácii v SR. Mnohé z týchto podnikov nepodliehajú ani regulačnému rámcu aplikovanému v rámci EÚ, keď ich sídlo je mimo

krajín EÚ. Na úrovni poskytovania si služieb na základe medzinárodných zmlúv o prepojení teda podniky v existujúcom komerčnom prostredí veľmi dynamicky riešia a upravujú svoje vzájomné prepojuvacie vzťahy, vrátane komerčne dohadovaných cien, pre ktoré sú podmienky regulovaného trhu prakticky nepoužiteľné.

Podmienky medzinárodných zmlúv o prepojení sú vyvažované vzájomnou komerčnou cenovou ponukou za vzájomné si poskytovanie služieb. Služba ukončenia volania zo zahraničia sa poskytuje za komerčných podmienok a na báze recipročných dohôd. Ide teda špecifické a dlhodobo komerčne upravované vzťahy.

Regulácia služby ukončenia volania, ktorá je predmetom národných zmlúv o prepojení, vytvára dodatočný tlak na súťaž o ukončovanie medzinárodných volaní do sietí na trhu ukončovania volania v Slovenskej republike. Každý národný operátor sa snaží ponúknuť maximálne výhodnú cenu ukončovania volania aj na medzinárodnom prepojení a využiť tak priestor medzi cenami medzinárodných zmlúv a regulovanou národnou cenou, ktorej však zodpovedajú podmienky regulovaného národného prepojenia a vytvára tak tlak na jej znižovanie. Efekt regulácie sa tak nepriamo dosahuje a pritom ponecháva istú voľnosť komerčnej úpravy vzájomných vzťahov a tomu zodpovedajúcich cien.

Pod tlakom súťaže sa teda priestor medzi komerčnou cenou na medzinárodnom prepojení a regulovanou cenou na národnom prepojení stáva veľmi malým a jeho efektívne využitie vyžaduje veľké objemy takto získanej medzinárodnej prevádzky z ktorej časť sa potom ďalej ukončuje cez národné prepojenie takéhoto podniku do národných sietí. V intenciách uvedeného sa teda volania v rámci medzinárodného prepojenia ukončujú vo veľkých objemoch, pričom podnik ukončujúci volania do SR cez medzinárodné prepojenie nerobí a ani nevie urobiť detailnú analýzu čísla podľa jednotlivých sietí, len podľa krajiny. Distribúciu do ďalších národných sietí prostredníctvom národného prepojenia následne vykonáva podnik, ktorý na medzinárodnom prepojení za komerčnú cenu využíva hoci minimálny, ale pri veľkých objemoch predsa len dostatočný priestor pre získanie výnosu za tranzit týchto volaní. V prípade, ak by sa cena na medzinárodnom prepojení rovnala regulovanej cene ukončenia volania, žiaden podnik by nemal dôvod volanie ďalej tranzitovať, keďže za jeho tranzit by nemal zaplatené, ak by si ho medzinárodný operátor neobjednal a vo svojej sieti by ho ukončiť nemohol. Pritom o uvedené volanie nestojí a ani ho nepožaduje, keďže jeho tranzit a ukončenie v inej sieti mu pôsobí len ničím nekompenzované dodatočné náklady. Môže sa teda stať, že medzinárodný operátor bude ukončovať volania podľa kódu krajiny len v jednej sieti, pričom si neobjedná a teda nezaplatí následný tranzit do menších sietí, čo ani podnik prepojený s ním na medzinárodnom prepojení, ani národný regulátor nevie ovplyvniť. Zároveň sa podniky prevádzkujúce menšie národné siete nebudú môcť s ním kvôli, z pohľadu medzinárodného ukončovania volaní, nízkym ponúkaným objemom ukončovania volaní vo svojich sieťach priamo prepojiť a jednoducho množstvo volaní zo zahraničia, osobitne do menších sietí, ktoré nie sú napojené na medzinárodné skupiny, nebude prostredníctvom medzinárodného prepojenia ukončované.

V súvislosti vyššie uvedeným odsekom pritom treba podotknúť, že sú to mnohé menšie podniky na trhu SR, ktoré využívajú príležitosť tzv. arbitráže na základe malého, ale vzhľadom na veľký objem spracúvaných volaní dostatočného priestoru medzi cenou za ukončenie volania na komerčnom medzinárodnom prepojení a regulovanou cenou na regulovanom národnom prepojení. Tieto podniky do svojich sietí prijímajú a cez využitie svojej národnej infraštruktúry ďalej cez národné prepojenie ukončujú, takpovediac distribuujú volania aj pre ostatné menšie podniky, dokonca i samotný ST, pokrývajúc si náklady tranzitu z uvedeného malého rozdielu cien. Je možné, že pre viacero týchto podnikov, vytvárajúcich tiež súťaž na národnom trhu poskytovania maloobchodných služieb volaní, uvedená aktivita predstavuje dôležitý zdroj príjmov v portfóliu ich služieb a jej výpadok reguláciou sa môže negatívne dotknúť ich fungovania na trhu a teda i súťaže na trhu a benefitov pre samotného spotrebiteľa.

Regulácie ceny ukončovania volaní prostredníctvom medzinárodných zmlúv spôsobí vážne problémy v podmienkach jej doterajšieho poskytovania, ktoré sú komerčne zodpovedajúce dohodnutej komerčnej

cene, zohľadňujúcej dodatočné komerčné služby, obdobné neregulovanej službe tranzitu volaní. ST aj teraz ponúka každému podniku, vrátane zahraničných podnikov prepojenie zodpovedajúce regulovaným podmienkam prepojenia na národnej úrovni, vrátane cien. ST sa ukončovaniu volaní zo zahraničia prostredníctvom zmlúv o národnom prepojení podľa referenčnej ponuky o prepojení nijako nebráni. Trh SR je však, osobitne z globálneho pohľadu medzinárodného prepojenia, pomerne malý. Pomernú malosť trhu konštatuje i úrad ďalej v analýze. V dôsledku uvedeného sa ST síce vie so zahraničným partnerom na medzinárodnom prepojení dohodnúť na komerčnej cene vyvažujúcej komerčné podmienky takéhoto prepojenia, nemá však prostriedky primäť ho, aby akceptoval regulované podmienky prepojenia, t.j. bez dodatočných služieb vyvažovaných komerčnou cenou, zodpovedajúce regulovanej cene ukončovania volaní a nemôže sa za týmto účelom ani obrátiť na úrad, keďže prepojený podnik nesídlí v SR a často ani v krajine EÚ. Podniky prepojené prostredníctvom medzinárodných zmlúv navyše ani neriešia otázku plnenia povinností na národnom trhu a podnikom s prepojením na základe medzinárodných zmlúv vznikajú ďalšie náklady, napríklad na správne odsmerovanie prepojených volaní na prenesené číslo, čo si doteraz rovnako zohľadňovali v komerčnej cene volaní ukončovaných prostredníctvom medzinárodných zmlúv o prepojení.

Samotné prepojenie na základe medzinárodných zmlúv o prepojení sa pritom v mnohých prípadoch realizuje v zahraničí resp. na hranici štátu, kde si ST za týmto účelom zabezpečuje infraštruktúru nad rámec svojej národnej siete a teda i služby ukončovania volania v nej, preto pre túto službu nemožno za adekvátnu považovať regulovanú cenu ukončovania volaní. Minimálne takéto prepojenie by malo byť v rámci návrhu opatrenia úradu zohľadnené ako nepodliehajúce regulačným povinnostiam týkajúcim sa služby ukončenia volania, keďže okrem služby ukončenia volaní je súčasťou medzinárodného prepojenia i prvok jej prenosu v zahraničí k bodu prepojenia s národnou sieťou, ktorý svojou podstatou predstavuje službu komerčného, neregulovaného tranzitu volania.

Podmienky prepojenia na základe medzinárodných zmlúv predstavujú teda osobitné podmienky, ktoré nezodpovedajú podmienkam ukončovania volaní tak, ako ich úrad definuje a mali by byť v tomto rozsahu z trhu vyňaté, resp. vyňaté z ukladaných povinností, pokiaľ bude zároveň umožnené regulované prepojenie podľa referenčnej ponuky na prepojenie sietí aj medzinárodným operátorom, ak oň prejavia záujem.

Iný prístup by de facto mohol spôsobiť paradoxné obchádzanie referenčnej ponuky národného prepojenia, čo by podnik poskytujúci služby vychádzalo nákladovo ešte drahšie a paradoxne by si nemohol náklady tohto riešenia ani zohľadniť, ani motivovať druhý podnik využívať efektívne riešenie na národnom prepojení sietí práve komerčnou platbou za prepojenie prostredníctvom medzinárodných zmlúv.

Osobitne ST poukazuje osobitne na skutočnosť, že veľká časť ukončovaných volaní zo zahraničia je zostavovaná v krajinách mimo EÚ a teda ukončovanie volaní do týchto krajín nepodlieha režimu regulačného rámca a ani harmonizačnému úsiliu podmienok ukončovania volaní na úrovni EÚ. Osobitne v súvislosti s plánovanou aplikáciou BU LRIC- pure modelu na výpočet cien ukončovania volaní zo strany úradu by pre ST aplikácia regulovaných podmienok prepojenia aj na ukončovanie volaní zostaveným v krajinách mimo EÚ predstavovala neprimeranú záťaž, nekompensovanú recipročným uplatnením regulovaných podmienok pre ukončovanie volaní do krajín mimo EÚ. Uvedené by priamo poškodzovalo ST, ktorého jediným prostriedkom na dojednanie vyvážených podmienok je možnosť komerčnej dohody na podmienkach ukončenia volaní zostavených v zahraničí v takejto krajine do siete ST. Preto sa domnievame, že ukončovanie takýchto volaní by malo byť z trhu vyňaté, resp. vyňaté z ukladaných povinností.

Ad 3. Aj súčasná cenová regulácia veľkoobchodnej služby v návrhu opatrenia neobsahuje reguláciu uvedenej časti prenosu volania s poukazom že prepojenie cez dvojitý tranzit v podmienkach slovenského telekomunikačného trhu nie je využívané a tiež vecne nie je súčasťou relevantného trhu (viď Rozhodnutie Telekomunikačného úradu SR zo dňa 6. septembra 2010, ktorým sa určuje metóda kalkulácie cien za

službu ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení v sieti významného podniku, str. 8).

I keby uvedená časť služby bola súčasťou zodpovedajúceho relevantného trhu, vzhľadom na vybudovanú paralelnú infraštruktúru niekoľkých podnikov minimálne na úroveň jednoduchého tranzitu a teda súťažné konkurenčné prostredie jej poskytovania nie je dôvod ju spätne regulovať a nie sú ani naplnené podmienky na jej reguláciu bez ohľadu na použitý model či technológiu siete. Uvedenú službu vie paralelne plnohodnotne poskytnúť niekoľko podnikov, poskytujúcich komerčnú službu tranzitu k bodom prepojenia na úrovni jednoduchého tranzitu. Služba na úrovni jednoduchého tranzitu je štandardne využívaná prevažnou väčšinou prepojených podnikov. Obdobný prístup deregulácie, dokonca až úrovne jednoduchého tranzitu sa uplatnil aj v regulácii ukončovania volania vo Francúzsku, kde bola regulovaná len miestna úroveň.

Máme za to, že nie je žiaden dodatočný súťažný dôvod už raz deregulovanú službu na úrovni dvojitého tranzitu resp. jej časť vymedzenú prechodom medzi dvoma tranzitnými ústredňami opäť cenovo regulovať. Takýto krok by znamenal neodôvodnený návrat k regulácii bez opory v realite súčasnej situácie na trhu. Uvedený prístup by bol tiež v rozpore s primeranosťou a odôvodnenosťou ukladaných povinností, ako i nedávno deklarovaným zámerom implementácie nového regulačného rámca znížiť mieru regulácie tam, kde nie je potrebná.

Zároveň by ponechanie deregulovanej veľkoobchodnej služby na úrovni dvojitého tranzitu i v tomto návrhu opatrenia čiastočne riešilo aj otázku pre prípad prepojenia prostredníctvom medzinárodných zmlúv, ktoré sa prevažne realizuje aj s využitím dvojitého tranzitu, keďže infraštruktúra druhej strany je pri prepojení prostredníctvom medzinárodných zmlúv minimálna a hovor si k bodom prepojenia svojej siete na ukončenie tranzituje resp. privádza ST sám, resp. využíva tranzit cez sieť národného IC-Partnera.

Strana 5 druhý odsek

Týmto rozhodnutím sa ruší rozhodnutie o regulácii cien č. 628/14/2011 zo dňa 7. novembra 2011 a rozhodnutie o rozklade č. 84/01/2011 zo dňa 9. februára 2012.

Návrh:

Doplňte dobu platnosti uvedeného rozhodnutia minimálne do 30.6. budúceho roku.

Odôvodnenie:

Uvedené odôvodňujeme zabezpečením dostatočnej právnej istoty regulovaného podniku a stabilizácie pomerov na trhu. ST ako silne regulovaný podnik má existenčný záujem na stabilnom regulačnom prostredí a predvídateľnosti regulačných zmien, osobitne tých smerujúcich k ďalšej regulácii, čo bolo doposiaľ zabezpečené stanoveným časovým obdobím platnosti regulovaných cien.

Doposiaľ aplikovaný postup stanovujúci metódu kalkulácie cien osobitným rozhodnutím, ktorý považujeme za transparentnejší, zároveň v sebe implementoval aj prvok časovej platnosti. Rovnako doposiaľ prijímané opatrenia ohľadom regulácie cien na trhu ukončovania volaní v mobilných sieťach rovnako stanovovali čas platnosti takéhoto opatrenia.

Dovoľujeme si i tu uviesť, že v súlade s deklarovaným záujmom na stabilnom regulačnom prostredí naďalej zastávame názor o potrebe prehodnotenia použitého modelu na úroveň ceny minimálne podľa modelovania modelom bottom up LRIC plus a navýšenia maximálnej ceny o vyššie uvedené položky a tento náš návrh treba chápať v tomto kontexte.

Odôvodnenie.

1. Skutočnosti predchádzajúce konaniu s významom pre rozhodnutie.

Strana 5, prvá časť odseku za nadpisom 1.

Úrad rozhodnutím č. .../OER/2013 zo dňa ...marca 2013 vydaným v správnom konaní vedenom vo veci určenia významného podniku podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách na relevantnom trhu č. 3 určil

.....

za podniky s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 3 a uložil im popri iných povinnostiach aj povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách. Analýza relevantného trhu č. 3 preukázala, že sú splnené podmienky pre uloženie povinnosti regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách. Z toho dôvodu úrad navrhol povinnosti súvisiace s reguláciou cien.

Návrh:

Predložiť uvedený návrh opatrenia až po ukončení analýzy zodpovedajúceho relevantného trhu a vydania rozhodnutia na ňom a upravený v súlade s tam uvedenými závermi a znením uložených povinností.

Odôvodnenie:

Úrad v uvedenom texte navrhovaného opatrenia prejedikuje skutočnosti, ktoré podliehajú neukončenému rozhodovaciemu procesu. To spochybňuje jeho vážnosť a tiež naplnenie s ním spojených zákonných povinností. Rovnako v prebiehajúcich konzultáciách je spochybnená možnosť vyjadriť k skutočne finálnemu zneniu návrhu opatrenia.

V ďalšom vid' aj našu prvú pripomienku (Strana 1 a nasl. zoznam účastníkov konania 1 až 13) a jej odôvodnenie.

Strana 5, druhá časť odseku za nadpisom 1.

Významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení tak, ako mu určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Návrh:

Navrhujeme v súlade s našou požiadavkou i v rámci navrhovanej ukladanej povinnosti regulácie cien na zodpovedajúcom relevantnom trhu stanoviť metódu osobitným rozhodnutím v súlade s §12 ods. 3 písm. c) a následne odseku 5 ZEK a až na základe takto stanovenej metódy kalkulácie cien prijímať konkrétne rozhodnutie o regulácii cien.

Odôvodnenie:

Opätovne dávame do pozornosti určitosť ukladáných povinností a právnu istotu regulovaného subjektu. Súčasný spôsob regulácie umožňuje úradu ad hoc upravovať model bez toho, aby bol podniku daný dostatočný čas na jeho preštudovanie a vyjadrenie sa k nemu a tiež aby bola zabezpečená právna istota ohľadom regulačného prostredia a obsahu povinností regulovaného podniku. Rovnako takýto postup zakladá možnosť účelového menenia metódy kalkulácie cien. Pripomíname, že uvedená cenová regulácia nie je len ad hoc resp. dočasnou reguláciou cien, ale systematickým nástrojom, ktorý by mal byť preto aj dostatočne predvídateľný a garantovaný. V súčasnom návrhu opatrenia, popri našich výhradách k samotnému použitému modelu, tento prvok absentuje.

Strana 5, odsek 4

Úrad pri návrhu povinnosti cenovej regulácie rešpektoval Odporúčanie Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) zo dňa 07.05.2009 (ďalej len „Odporúčanie“) a Vysvetľujúce memorandum k Odporúčaniu.

Návrh:

Uvedené odporúčanie zohľadniť len v miere, ktorá nie je v rozpore s právnymi predpismi SR a právami dotknutých subjektov.

Odôvodnenie:

Uvedené Odporúčanie je podľa ST v rozpore so zásadou citovanou v § 12 ods. 5 ZEK, aby podnik mohol uplatniť všetky náklady nevyhnutne potrebné na poskytovanie ukončenia volania, teda jedinou úpravou prostredníctvom cenovej regulácie, ak náklady nevyhnutne vznikajú, má byť ich zefektívnenie, nie principiálne vylúčenie. Uvedená zásada sa podľa nášho chápania premieta do celej regulácie podľa § 12 ZEK, keďže nútenému poskytnutiu majetku pre účel využitia iným subjektom má zodpovedať primeraná náhrada.

Zohľadnenie postupu uvedeného v Odporúčaní, ako je premietnutý do návrhu opatrenia aplikáciou modelu „BU LRIC pure“, je zároveň v rozpore s právom ST na vlastníctvo, osobitne v nadväznosti na jeho ústavné právo disponovať majetkom s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého odobratie či obmedzenie je možné len za primeranú náhradu, ktorá by aj v podmienkach poskytovania regulovanej služby zostavenia volaní nemala klesnúť pod náklady súvisiace s poskytovaním tejto služby.

Postup uvádzaný v odporúčaní je následne aj v rozpore so zásadou primeranosti ukladaných povinností účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií uvedenou v § 18 ods. 1 ZEK (regulácia cien v návrhu opatrenia je výsledkom ukladaných povinností na ktoré sa vzťahujú zásady podľa §18 ZEK), keďže podnákladové ceny sú v rozpore s podporou efektívnej hospodárskej súťaže a spôsobujú obmedzenie investícií, čo je v rozpore s rozvojom vnútorného trhu. Reguláciou pod úroveň ceny, ktorú je možné dosiahnuť ako hypoteticky efektívny podnik zároveň zužuje aj finančný tok nevyhnutný na vybudovanie moderných sietí, hlavne náklady na prechod na technológiu NGN.

Rovnako takýto postup nie je v súlade so zásadou objektívnej odôvodnenosti ukladaných povinností uvedenej tamtiež, keďže samotná regulácia požaduje, aby sa služby krízovo nefinancovali.

Takýto prístup je tiež v rozpore s právom hospodárskej súťaže, nakoľko núti podnik uskutočňovať to, čo naplňa skutkovú podstatu „predátorskej cenotvorby“ t.j. cenotvorby pod úroveň nákladov. Právo hospodárskej súťaže totiž uznáva typ nákladového modelu LRAIC, nie LRIC pure, ako „bernú mincu“ pre skutočnú výšku nákladov v sieťových odvetviach.

Samotné odporúčanie nemá iný, než odporúčací charakter a to aj v kontexte §11 ods. 2 ZEK a preto by jeho zohľadnenie resp. prihliadnutie k nemu malo byť len v rámci jeho súladu s právnymi predpismi SR. V prípade rozporu s národnou legislatívou ako i regulačným rámcom EÚ ho nemožno nekriticky aplikovať.

Dovoľujeme si tiež poukázať na obdobný prípado riešený v Holandsku. Ako konštatoval aj národný súd v Holandsku, nástroje regulácie používané pred uplatnením odporúčania sú s EÚ Regulačným rámcom súladné a nie je právny dôvod ich sprísňovať. Vo všeobecnosti, samotná regulácia požaduje, aby sa služby krízovo nefinancovali – čo je presný opak regulácie s používaním modelu BU LRIC pure. Rovnako deklaroval len odporúčací charakter Odporúčania a v zmysle uvedeného zrušil rozhodnutie národného regulátora postupovať pri regulácii cien volaní použitím modelu „BU LRIC pure“.

Strana 5 a nasledujúce, odsek 5 a nasledujúce

Úrad stanoví cenu za službu ukončovania volania, ktorá bude vychádzať z nákladov teoretického efektívneho podniku využitím nákladového modelu čistých prezieravých dlhodobých prírastkových nákladov (Bottom up Long Run Incremental Costs pure ďalej len „BU LRIC pure“). Uplatnenie tohto modelu je v súlade s koncepciou rozvoja siete efektívneho podniku.

....

Podľa Odporúčania modelu LRIC zahŕňajú len tie náklady, ktoré vznikli zabezpečením vymedzeného prírastku.

...

Takýto prístup podporuje efektívnu výrobu i spotrebu a na minimum obmedzuje možné narušenie hospodárskej súťaže.

...

Náklady, ktoré nesúvisia s prevádzkou sa na účely výpočtu ceny za ukončovanie volania neberú do úvahy. Z nákladov, ktoré súvisia s prevádzkou, sa k relevantnému prírastku ukončovania volania priradia iba tie náklady, ktorým by sa dalo predísť, keby sa neposkytovala služba ukončovania volania. Tieto náklady, ktorým možno predísť, sa vypočítajú tak, že náklady, ktoré súvisia s prevádzkou, sa najprv priradia k iným službám (ako sú napr. dátové služby, IPTV atď.) a potom sa ku službe ukončovania volania priradia len zostatkové náklady.

...

Model pre stanovenie prírastkových nákladov za službu ukončovania volania v pevnom umiestnení transformuje vstupy významných podnikov na efektívne vstupy a to na základe porovnania vstupných dát poskytnutých podnikmi pôsobiacimi na trhu a odvodenia efektívnych vstupov od výrobcov technologických zariadení.

Metodika výpočtu prírastkových nákladov za službu ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení vychádza z princípu modelovania hypotetického podniku, ktorý simuluje správanie efektívneho podniku na plne konkurenčnom trhu. Efektívny podnik je podnik využívajúci efektívne technológie a efektívne sieťové prvky, pričom sa vychádza z priemernej ceny vstupov.

...

Návrh:

Na stanovenie cien minimálne na základe postupu podľa modelu bottom up LRIC plus, zohľadňujúceho efektívne náklady podniku pri poskytovaní relevantnej regulovanej služby v návrhu opatrenia.

Odôvodnenie:

Okrem právnych námietok voči samotnému uplatneniu Opatrenia, ktoré sa obdobne vzťahujú i na jeho obsah, model BU LRIC plus, znemožnenie uplatnenia efektívnych nákladov prislúchajúcich k uvedenej službe nie je spravodlivé a odôvodniteľné ani z ekonomického pohľadu.

Nemožno ignorovať, že okrem prírastkových nákladov vznikajú i efektívnemu podniku i ďalšie náklady, ktoré takisto súvisia s poskytovanou službou. Úrad ich nakoniec v prípade stanovenia ceny za zostavenie volania v pevnej sieti sčasti akceptoval. Nehovoriac i o ďalších, spoločných sieťových nákladoch. Ani teoretický efektívny operátor nie je schopný dlhodobo poskytovať služby pod efektívne vynakladané náklady. Preto by náklady na poskytovanie služby mali byť podnikom priznávané v celej ich výške, minimálne zohľadňujúce ich výšku pri uplatnení princípu teoretickej efektívnosti. Obmedzenie možnosti uplatnenia dôležitej časti nákladov vznikajúcich i hypotetickému efektívnemu podniku bez ohľadu na efektívnosť ich vynakladania, teda ako sme už v úvode našich pripomienok uviedli, nezohľadnenie primeranej časti spoločných sieťových nákladov ako i réžie a spoločných nesieťových nákladov neumožňuje efektívne prevádzkovanie veľkoobchodnej služby a je v rozpore s už citovanými ustanoveniami právnych predpisov.

Takýto postup bude smerovať v rozpore s očakávaniami a tvrdeniami úradu v návrhu opatrenia o podpore efektívnej výroby i spotreby a o obmedzení možného narušenie hospodárskej súťaže na minimum, naopak k obmedzeniu súťaže – nežájmu podnikov budovať siete a potom ich veľkoobchodne poskytovať pod vynaložené náklady, úpadku trhu, na ktorom sa podniky budú sústreďovať len na lukratívnych, prevažne biznisových zákazníkov vo veľkých centrách prinášajúcich dostatočné objemy služieb a teda i marže, bude viesť pod tlakom takéhoto „zúženia“ trhu k postupnému odchádzaniu podnikov z trhu, návratu k jeho monopolizácii a stagnácii trhu namiesto očakávaných investícií a rozvoja. Samotná regulácia teda podmienkami cenovej regulácie v navrhovanom opatrení na trhu ukončovania volaní, nezohľadňujúcimi dostatočne, či dokonca vôbec časť nákladov vznikajúcich i efektívnemu podniku znižuje atraktivitu nadväzujúceho maloobchodného trhu. Vytváraním prirodzeného záujmu podnikov sústrediť sa len na lukratívne oblasti poskytovania služieb, ktoré vykryjú absentujúcu úhradu nákladov na analyzovanom trhu,

regulácia v konečnom dôsledku znevýhodňuje mnohé rurálne oblasti. Regulácia cien v návrhu opatrenia teda pôsobí kontraproduktívne, v neprospech samotného spotrebiteľa.

Nemožnosť uplatniť si efektívne náklady v ich primeranom podiele v službe vzniku volania totiž rezultuje buď do vytvárania dlhodobo neutržiteľnej straty podniku, alebo do ich premietnutia do vlastných maloobchodných nákladov, ktoré už rovnaký náklad pomerne obsahujú. To spôsobí znevýhodnenie podniku poskytujúceho službu ukončovania volania voči konkurentom využívajúcim podnákladovú stratovú službu nesymetricky čo do objemu jej poskytovania z ich strany voči takémuto podniku a vytvorí neefektívne poskytovanie maloobchodných služieb regulovaného podniku, čo je opäť v rozpore s princípmi regulácie spočívajúcej v podpore efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoja vnútorného trhu podľa § 18 ods. 2 ZEK. ST navyše nie je na iných službách (ako sú napr. dátové služby, IPTV atď.) a súvisiacich maloobchodných trhoch kvôli konkurenčnému prostrediu ako i regulácii takto navýšené náklady prakticky zohľadniť. Preto teória postupu priradovania spoločných nákladov v modeli BU LRIC pure je zavádzajúca.

ST navyše veľkoobchodné služby v návrhu opatrenia poskytuje prevažne na sieti používajúcej pôvodnú technológiu Time Division Multiplexing – TDM (nie teda na technológii NGN), ktorej zariadenia sú určené špecificky na poskytovanie služieb volaní, skladajúcich sa z veľkoobchodných služieb zostavenia volaní a ukončovania volaní.

Úrad pritom už metódu BU LRIC pure aplikoval aj na službu zostavenia volaní. ST si tak nemôže kompenzovať objektívne vznikajúce a oprávnené náklady a to ani na jednu službu. Ako sme uviedli vyššie, nie je to objektívne možné ani v prípade ostatných služieb (ako sú napr. dátové služby, IPTV atď.) a teda nebolo by to možné ani v prípade fungovania na sieti na báze NGN. Uvedený stav je pre ST dlhodobo ekonomicky neúnosný.

Je zrejmé, že prístupom umožňujúcim na službu ukončenia volaní alokovať iba inkrementálne náklady ostáva nepokrytá veľká časť nákladov vznikajúcich využívaním zariadení spoločných pre viaceré druhy služieb v sieti ST. Uvedené platí aj hypotetického efektívneho podniku poskytujúceho služby na báze prvkov NGN v plne konkurenčnom prostredí. Je logické, že na uvedených nákladoch by sa mali podieľať a v primeranom rozsahu ich znášať všetky služby, ktoré spoločné zariadenia využívajú. Uvedené náklady nemožno ignorovať a nie je zdôvodniteľné, aby z podielania sa na nich bola vylúčená služba ukončenia volaní. Ideálne by priznané náklady mali zohľadňovať i reálnu možnosť ich dosiahnutia, teda efektívne vynaložené náklady v reálnych podmienkach, v ich vzájomnom porovnaní s teoreticky dosiahnuteľnou efektívnosťou, čo je obsahom súčasne platnej metódy, porovnávajúcej reálne efektívne vynakladané náklady s laboratórnymi, teoreticky dosiahnuteľnými nákladmi.

Navrhujeme preto úradu pri regulácii cien vychádzať z prístupu bottom up LRIC plus modelu / metódy kalkulácie cien V každom prípade však ukladaná povinnosť regulácie cien prepojenia má umožniť pokrytie všetkých prislúchajúcich nákladov služby vzniku volaní, nie len jej inkrementálnych nákladov.

Rovnako úradom prezentovaná metóda nezohľadňuje dodatočné náklady prechodu na nové technológie NGN, ktoré vznikajú i v prípade teoreticky efektívneho operátora. Princíp efektívnosti nemožno vykladať staticky a treba zohľadniť skutočnosť, že efektívnosť sa dosahuje v dlhodobom merítku a investícia a prechod na nové technológie môže dokonca viesť k počiatočnému nárastu nákladov na poskytovanie služby vzniku volaní, pokiaľ sa nedostaví tzv. „bod zlomu“ a uvedené náklady je potrebné zohľadniť i v prípade efektívneho operátora.

Pre účel zohľadnenia dodatočných nákladov prechodu na nové technológie NGN, ktoré vznikajú i v prípade teoreticky efektívneho operátora navrhujeme uplatnenie prechodného obdobia tzv. glide path.

Strana 7, prvý odsek

Dimenzovaný model teoretického efektívneho podniku je kombináciou prístupu optimálneho návrhu topológie siete - Scorched Earth a súčasnej topológie siete - Scorched Node.

Návrh:

ST navrhuje používať iba prístup „Scorched Node“, nie kombináciu „Scorched Earth“ a „Scorched Node“

Odôvodnenie:

Kombinácia prístupu „Scorched Earth“ a „Scorched Node“ nie je namieste, podľa STby malo ísť čisto o modelovanie „Scorched node prístupom“, ktorý lepšie zodpovedá realite podmienok SR – a to tak jeho geografických ako i demografických osobitostí. Uvedené faktory sme úradu mnoho krát zdôrazňovali i v pri aplikácii súčasných modelov cenovej regulácie. V prípade hornatej krajiny s nízkym podielom rurálneho obyvateľstva ako je Slovensko je pre modelovanie hoc i hypotetického efektívneho operátora, pre zachovanie predpokladu funkčnosti vymodelovanej siete, takýto prístup nevyhnutný.

Strana 7, tretí odsek

Cieľom modelu je spočítať jednotkové prírastkové náklady služieb pre jednotlivý rok. Náklady na vybudovanie siete sú investičné náklady, ktoré je potrebné anualizovať pomocou výpočtu ekonomických odpisov. Odpisy, v ekonomickom chápaní, by mali odrážať zmenu hodnoty aktív počas daného obdobia. Úrad sa rozhodol použiť metódu modifikovanej naklonenej anuity, pretože najviac zodpovedá realným podmienkam v telekomunikačnom sektore.

Návrh:

Pri aplikácii ceny zaviesť dostatočný časový priestor zohľadňujúci rozloženie investícií pri prechode z PSTN na NGN sieť, tzv glide path (uvádzané výhrady ST voči aplikácii BU LRIC pure nie sú týmto dotknuté).

Odôvodnenie:

Ekonomické odpisovanie je obsahom Odporúčania. Pri aplikácii ekonomického odpisovania preto treba použiť prístup zohľadňujúci obsah odporúčania v tomto bode v celom jeho rozsahu.

Alternatívna odpisová metóda z pohľadu obsahu odporúčania, ktoré uvádza ekonomické odpisovanie, nie je prijateľná, pokiaľ sa zároveň nezavedie glide path, ktorý zohľadní rozloženie investícií pri prechode z PSTN na NGN sieť. Metóda ekonomického odpisovania, na rozdiel od alternatívnej odpisovej metódy, totiž berie do úvahy celé obdobie investícií, takže jej kalkulácia uvažuje aj s rozložením investícií pri prechode z PSTN na NGN sieť. Ak bude použitá alternatívna odpisová metóda kvôli zjednodušeniu oproti Odporúčaniam, je potrebné rátať s glide path, aby alternatívna odpisová metóda rešpektovala obsah odporúčania, ktoré uvádza ekonomické odpisovanie.

Strana 9, posledný odsek

... Skupina porovnateľných podnikov pozostáva najmenej z desiatich podnikov, ktoré pôsobia na trhoch krajín EÚ. ...

Návrh:

Umožniť aj použitie podnikov z krajín mimo EÚ, pokiaľ ide o porovnateľný trh s trhom krajín EÚ a teda i porovnateľný podnik.

Odôvodnenie:

Zoznam podnikov by mal za predpokladu potvrdenia úradom umožňovať zohľadnenie aj iných krajín, ktoré formálne nie sú členským štátom EÚ, ak vzhľadom na implementáciu právnych noriem EÚ a účasť na spoločnom hospodárskom priestore s krajinami EÚ ide o trh s porovnateľnými parametrami a teda v tomto zmysle i o porovnateľný podnik, ako v prípade podnikov z krajín EÚ.

Strana 10, odsek pred bodom 2.

Pri výpočte sa použije prirážka za veľkosť podnikov, ktorá je závislá na veľkosti podniku (hodnote vlastného imania) a zohľadňuje rozdielnú návratnosť akcií malých a veľkých podnikov z dlhodobého hľadiska, podľa prieskumu realizovaného Ibbotsonom Risk Premia Over Time Report a je odvodená od trhovej kapitalizácie spoločností kótovaných na americkej burze.

Návrh:

ST navrhuje(v kontexte ostatných návrhov) neuplatňovať pri výpočte prirážku za veľkosť podnikov.

Odôvodnenie:

V prvom rade, zo svojej povahy prirážka za veľkosť je vyjadrením väčšej finančnej spoľahlivosti väčšieho podniku oproti menšiemu podniku. Ak model BU LRIC pure má slúžiť na výpočet modelu nákladov nie konkrétneho, ale hypotetického podniku, ktorý dokonca prevádzkuje infraštruktúru budúcnosti, používania prirážky za veľkosť považujeme za nevhodné.

Ďalej, spoločnosť ST sa už niekoľko krát sa snažila upozorniť úrad na to, že neexistuje spoľahlivý zdroj na výpočet prirážky za veľkosť pre operátora v SR. Ako náhradné riešenie sa priamo používa referenčný zdroj údajov o prirážkach za veľkosť za americký trh. Avšak takéto riešenie nie je možné považovať za dlhodobé, nakoľko ani ST nepodniká v Spojených štátoch a ani v akejkoľvek inej položke sa nepoužíva americký údaj (napríklad, výnosnosť štátnych dlhopisov, ktorá je pre Spojené štáty významne nižšia, ako pre SR). Aj preto by sa prirážka za veľkosť mala zo vzorca odstrániť.

Strana 11, tretí odsek, prvá časť

Vypočítaná cena za službu ukončovania volania vychádza z topológie siete teoretického efektívneho podniku. Použitie tejto metodiky vychádza zo všeobecného princípu, že siete ostatných podnikov, ktoré boli budované v liberalizovanom prostredí sú najmenej rovnako efektívne.

Návrh:

Použiť existujúcu topológiu siete ST, vid' predchádzajúca pripomienka (Strana 7, prvý odsek) ako i nasledujúca v časti celoplošnej národnej siete ST (Strana 11, štvrtý odsek, bod 1.)

Odôvodnenie:

Pozri odôvodnenia návrhov v predchádzajúcej pripomienke Strana 7, prvý odsek a nasledujúcej pripomienke Strana 11, štvrtý odsek, bod 1.

Strana 11, tretí odsek, druhá časť

Z toho vyplýva, že vypočítaná cena pre službu ukončovania je maximálnou a symetrickou cenou, ktorú je významný podnik oprávnený účtovať za službu ukončovania volania vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení významného podniku bez ohľadu na typ a úroveň prevádzky.

Návrh:

Upraviť text v súlade s našou prvou pripomienkou (Strana 3 nasl., navrhovaný výrok rozhodnutia, body 1 až 13) v bodoch 2. (ukončovanie volaní prostredníctvom medzinárodných zmlúv) a 3. (deregulácia úrovne dvojitého tranzitu a neregulovanie tomu zodpovedajúcej ceny)

Odôvodnenie:

Vid' prvá pripomienka, body 2 a 3.

2. Priebeh konania

Strana 11, štvrtý odsek

Vzhľadom k tomu, že model pre stanovenie prírastkových nákladov za službu ukončovania volania v pevnom umiestnení transformuje vstupy významných podnikov na efektívne vstupy na základe porovnania vstupných dát poskytnutých významnými podnikmi pôsobiacimi na trhu úrad sa rozhodol uskutočniť vlastný výpočet ceny a následne regulovať cenu určením maximálnej ceny podľa § 12 ods. 3 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách v rozhodnutí o regulácii cien.

Návrhy:

1. ST navrhuje, aby model (ST výhrady voči aplikácii BU LRIC pure modelovania naďalej trvajú) bol vyplňaný iba údajmi za jedného operátora, špecificky ST.

2. Navrhujeme v súlade s vyššie uvedenou pripomienkou (Strana 5, druhá časť odseku za nadpisom 1.) stanoviť metódu osobitným rozhodnutím v súlade s §12 ods. 3 písm. c) a následne odseku 5 ZEK a až na základe takto stanovenej metódy kalkulácie cien prijímať konkrétne rozhodnutie o regulácii cien.

Odôvodnenie:

Ad 1. Je dosť pravdepodobné že vzhľadom na nedostatočne podrobný manuál prišlo, takpovediac, k miešaniu hrušiek s jablkami – každý podnik mohol dodať mierne iné pochopenie dát. Ich kombináciou vznikne, z pohľadu funkčnosti takej siete a vypočítaných kombinovaných nákladov – ceny, neverifikovateľné riešenie.

Ďalej, ostatní operátori prevádzkujú siete neporovnateľné z pohľadu rozsahu prevádzky vo vzťahu k definovanému hypotetickému operátorovi ako celonárodnému operátorovi. Preto ani ich technológia a dizajn siete nie sú určujúce pri tvorbe siete hypotetického operátora. Ten má predstavovať sieť celonárodného operátora. Preto navrhujeme použiť dáta ST, ktorý jediný prevádzkuje celonárodnú sieť (odhliadnuc od GSM a UMTS sietí) pokrývajúcu a obsluhujúcu rozhodujúcu časť trhu a predstavuje efektívny rozsah prevádzky siete z pohľadu definovaného celonárodného hypotetického operátora, čomu zodpovedajú i použité riešenia a štandardy.

Podotýkame, že ST neregistruje prípad z krajín v EÚ, kedy bola pre pevného operátora použitá priemerná hodnota vstupných dát. V prípade, ak takouto informáciou úrad disponuje, dovoľujeme si ho požiadať o jej poskytnutie. Keďže sieť ST na uvedenom trhu predstavuje podstatnú časť obsluhovaných účastníkov, ST nie je zrejme, ako by aritmetický priemer vychádzajúci z dát ostatných menších operátorov mohol predstavovať hypotetického efektívneho operátora. Aj preto ST zastáva názor, že by sa mali použiť dáta ST.

Rovnako ostatní operátori nedisponujú sieťou na pokrytie potrieb v celonárodnom rozsahu, ako ST. Ich sieť nepredstavuje sieť hypotetického operátora, pretože ten má predstavovať sieť celonárodného operátora. Preto ich technológia a dizajn siete nemôžu byť určujúce pri tvorbe siete hypotetického operátora.

Ad 2. V súlade s vyššie uvedenou pripomienkou dávame do pozornosti určitost' ukladaných povinností a právnu istotu regulovaného subjektu. Súčasný spôsob regulácie umožňuje úradu ad hoc upravovať model bez toho, aby bol podniku daný dostatočný čas na jeho preštudovanie a vyjadrenie sa k nemu a tiež aby bola zabezpečená právna istota ohľadom regulačného prostredia a obsahu povinností regulovaného podniku. Rovnako takýto postup zakladá možnosť účelového menenia metódy kalkulácie cien. Pripomíname, že uvedená cenová regulácia nie je len ad hoc resp. dočasnou reguláciou cien, ale systematickým nástrojom, ktorý by mal byť preto aj dostatočne predvídateľný a garantovaný. V súčasnom návrhu opatrenia, popri našich výhradách k samotnému použitému modelu, tento prvok absentuje.

Strana 11, piaty odsek

Významné podniky sa zúčastňovali celého procesu prípravy a odskúšania modelu. V rámci tvorby modelu boli zohľadnené aj ich pripomienky a dátové vstupy.

Návrh:

Dovoľujeme si poukázať na skutočnosť, že ST v úvode tvorby modelu viac krát žiadal tak o predloženie metodiky ako i samotného návrhu modelu, aby sa mohol k nemu vyjadriť. Navrhujeme uvedené zohľadniť vo vyjadrení sa o účasti podnikov v rámci celého procesu prípravy a odskúšania modelu. Rovnako navrhujeme uviesť, že nie všetky pripomienky podnikov boli zohľadnené.

Odôvodnenie:

Súlad so skutočnosťou. ST nemal priestor na odborné pripomienkovanie modelu v čase, keď sa tvoril, keďže mu boli známe len kusé informácie bez možnosti posúdenia ich skutočnej miery závažnosti a funkcionality v modeli, rovnako nebola k dispozícii ani metodika k modelu. Rovnako nie všetky pripomienky podnikov, o.i. i tie, ktoré ST považuje za závažné, boli zohľadnené.

Strana 12, prvý odsek

Úrad požiadal listom ... o predloženie vstupných údajov do modelu a o predloženie podkladov pre výpočet WACC.

Návrh:

Špecifikovať, ako sa úrad vysporiadal s určením hodnoty WACC na základe predložených podkladov podnikov.

Odôvodnenie:

Transparentnosť. Nie je zrejmé, či všetky podniky na požiadanie predložili podklady pre výpočet WACC a ako sa s nimi úrad následne vysporiadal, osobitne aký postup zvolil v prípade, ak sa podklady líšili.

Strana 12, druhý odsek

Podľa Odporúčania, ods. 9 a 12 preambuly úrad pristúpil k vylúčeniu využívania starších prvkov siete a starších technológií, nakoľko „V konkurenčnom prostredí by prevádzkovatelia súťažili na základe súčasných nákladov a neboli by odškodnení za náklady spôsobené nedostatočnou výkonnosťou. Údaje o historických nákladoch sa preto musia upraviť na údaje o súčasných nákladoch, aby vyjadrovali náklady efektívneho prevádzkovateľa, ktorý využíva modernú technológiu. Nákladový model BU LRIC pure by mal byť založený na efektívnych technologických voľbách dostupných v časovom rámci, o ktorom sa pri modeli uvažuje, do takej miery, aby sa dali určiť. Vzostupný model, by mohol predpokladať, že ústrednou sieťou pre pevné telefónne siete bude sieť novej generácie (Next- Generation-Network, ďalej len „NGN“)“.

Návrh:

Zohľadniť prechodné obdobie formou glide path – aplikáciou výpočtu ceny minimálne na úrovni ceny vypočítanej ST, zohľadňujúcej v modeli reálne a funkčné technológie v sieti, do konca roku 2013 (námietky ST voči samotnému modelu BU LRIC pure a návrh na zohľadnenie nákladov na úrovni modelovania LRIC plus týmto nie sú dotknuté).

Odôvodnenie:

I v prípade aplikácie metódy BU LRIC pure, proti ktorej ST zásadne namieta (viď ostatné pripomienky), nemožno odhliadnuť od potreby zohľadniť dostatočné prechodné časové obdobie postupnej a moderovanej úpravy cien, tzv. glide path, zohľadňujúce rozloženie investícií pri prechode z PSTN (tradičná TDM sieť) na NGN sieť. Toto obdobie má kompenzovať použitie alternatívnej odpisovej metódy v návrhu opatrenia a teda neaplikáciu ekonomického odpisovania požadovaného v predmetnom odporúčaní EK (viď naša pripomienka

Na podporu toho svojho tvrdenia ST uvádza nasledujúce argumenty. V prvom rade, aj Odporúčanie explicitne uvádza, že je potrebné „prechodné obdobie“ počas ktorého by regulované podniky mohli prispôsobiť svoje rozpočty (obchodné plány) očakávanému zníženiu prepojovacích poplatkov. Za týmto usmernením je jasná a známa regulátorna logika, nakoľko obdobné myslenie sa objavuje už v odporúčaní Komisie z 19. septembra 2005 o oddelenom účtovníctve a systémoch nákladového účtovníctva podľa regulačného rámca pre elektronické komunikácie: „Pri zavedení nových alebo prepracovaných metód nákladového účtovníctva môže byť zrejmé, že súčasné mechanizmy regulácie poplatkov a/alebo cien sú nevhodné alebo nesprávne. Ak národný regulačný orgán zastáva názor, že je nevyhnutné vykonať opravy, malo by sa riadne zohľadniť obchodné a hospodárske prostredie s cieľom minimalizovať riziko a neistotu na príslušných trhoch. V rámci tohto opatrenia by sa napr. akékoľvek úpravy cien mohli rozložiť na určité časové obdobie.“

Odporúčanie (z roku 2009) síce odkazuje na 31. decembra 2012 ako na hypotetické dostatočné obdobie pre jednak zostavenie nákladového modelu regulátorom a aj prispôbenie obchodných plánov podnikmi, avšak, spoločnosť ST trvá na tom, že v podmienkach Slovenska táto časť Odporúčania nemôže byť vnímaná formalisticky a musí byť posudzovaná v kontexte aktuálnej situácie na trhu a hlavne stavu regulácie. Vytvorenie nákladového modelu BU LRIC pure pre fixné prepojovacie poplatky prebehlo len v roku 2012, prvý predbežný výsledok, aj to len neoficiálne odvodený z čísla v excelovskej forme modelu, bol zverejnený iba dňa 25.07.2012 (dovtedy nebol k dispozícii ani model, ani metodika) a výsledok

používania dát z r.2011 ako i dodatočné modelov úpravy ku koncu roku 2012 ho opätovne zmenili. Na druhej strane, obchodné plány telekomunikačných spoločností sa nastavujú a sú schvaľované zvyčajne polroka pred začiatkom relevantného obdobia, to znamená, že základné parametre obchodného plánu ST pre rok 2013 boli nastavené ešte pred tým, ako boli zverejnené len predbežné neoficiálne výsledky modelu BU LRIC pure. V tejto situácii sa nedá hovoriť o naplnení možnosti ST si využiť dostatočný čas na zapracovanie dopadu regulácie do obchodného plánu, a preto je to v rozpore s cieľmi a princípmi opatrenia. Pre jasnosť, opakujeme svoj názor že lehota 31.decembra 2012 spomenutá v Odporúčaní by sa nemala brať ako nemenná časová hranica, ale len ako indícia konca dostatočného obdobia za podmienky, že by sa model BU LRIC pure začal pripravovať v krátkom čase po zverejnení Odporúčania z roku 2009. Nakoľko v podmienkach Slovenska k realizácii došlo z oneskorením takmer o 2,5 roka, a ST nemal žiadnu možnosť prispôbiť svoje obchodné plány, lehota 31.decembra 2012 sa nijako nemôže vnímať ako primeraná. Tento názor je ďalej potvrdzovaný skutočnosťou, že aj samotné Odporúčanie uvažuje s ďalšou lehotou 01. júl 2014.

Dočasne odškodnenie za nedostatočnú výkonnosť by teda malo byť zohľadnené, keďže podniky fungujú na technológiách, ktoré v čase ich nákupu boli najefektívnejším riešením a predtým objektívne efektívnejšia technológia neexistovala. Preto aj model musí dať podniku, aj v prípade jeho modelovania ako efektívneho operátora dostatočný čas na zohľadnenie uvedených nákladov.

Preto navrhujeme, s výhradou platnosti našich ostatných námietok, aplikáciu glide path – postupnej úpravy ceny zohľadňujúcej prechod na sieť založenú na prvkoch NGN . Uvedené sa obdobne (s výhradou stále platného návrhu ST na trvalé zohľadnenie špecifického režimu medzinárodných prepojujúcich zmlúv a ich vyňatie spod tejto cenovej regulácie) týka aj volaní ukončovaných prostredníctvom medzinárodných zmlúv.

Na základe uvedeného by sa ako odôvodnené javilo aplikovanie glide path minimálne do konca roku 2013 a to minimálne na úrovni ceny predloženej ST na základe dát za rok 2011, ktorá aspoň čiastočne zohľadňuje prvky technológie TDM (aj keď v modeli simulujúcom NGN sieť).

ST, v záujme predídania novej dezinterpretácii jeho návrhu ako i jeho odôvodnenia zároveň stále trvá primárne na možnosti uplatnenia všetkých nákladov hypotetického efektívneho podniku, teda minimálne na prístupe založenom na LRIC plus modeli, vrátane všetkých uvádzaných dôsledkov.

Strana 12, text za bodom 4. Parametre siete

V súlade s ods. 9 a 12 preambuly Odporúčania - zámena technicky zastaranejšej technológie Host Siemens a Host Alcatel s vysokou obstarávacou cenou za novšiu technológiu Cisco, nakoľko takéto zariadenie dokáže nahradiť obe technológie, pričom sa dosiahne zvýšenie kapacity a zníženie cien.

Návrh:

Vrátenie pôvodných technológií Host Siemens a Host Alcatel resp. zohľadnenie ich zámény rovnako nevyhnutným nahradením technológií na úrovni Access Node technológiami MSAN Siemens a MSAN ALC .

Odôvodnenie:

Reálna nefunkčnosť takto modelovanej siete hypotetického efektívneho podniku. Akékoľvek modelovanie vyžaduje, aby použité zariadenia aj reálne vedeli technicky spolupracovať, inak je jeho výsledok spochybniteľný . Keďže zariadenie na úrovni Metro Node ako Host Alcatel bolo nahradené prevažne zariadením Extreme Summit 200, aj na úrovni Access Node musí logicky prísť k zmene, pretože konfigurácia zariadení Extreme Summit na Metro Node úrovni a zariadení DLU Siemens/Onu 30/Onu XXX na úrovni Access Node nie je v praxi funkčná a tieto prvky nedokážu reálne spolupracovať. Preto by buď na Metro Node úrovni mali byť vrátené do modelu späť pôvodné zariadenia, alebo by tieto zariadenia na Access Node úrovni mali byť nahradené zariadeniami MSAN Siemens a MSAN ALC (MSAN EDA neobsľuži toľko užívateľov ako DLU Siemens , MSAN Siemens a MSAN ALC).

V tomto prípade kombinovať prvky, ktoré navzájom technicky nespôlupracujú len preto, že ich kombinácia je najlacnejšia, neumožňuje modelovať funkčnú sieť ani hypotetického efektívneho operátora.

Upozorňujeme aj na skutočnosť, že obdobne by uvedené malo mať dopad i na potrebu zmien použitých kariet (nad rámec uvedených v návrhu opatrenia) a ďalších zariadení, preto návrat k pôvodnej fungujúcej konfigurácii sa javí ako reálne efektívne riešenie.

Strana 12 a 13, text posledného odseku a nasledujúce odrážky

Ďalej úrad pristúpil k úprave počtu rozhraní na základe technických parametrov používaných viacerými významnými podnikmi na území Slovenska podľa skutočného dátového zberu a to:

- *Pre Access Node – Metro Node karty na downlink karty pre zariadenia Cisco 7600 UPE 9 slot HDSL.*
- *Regional Node Router – core line karty pre zariadenia Cisco 7606 a Cisco 7609 S,*
- *Node Router - RNS-RNR uplink záměna technológie DTU Alcatel/Siemens, Cisco 7609 – za technológiu Cisco 7609 S,*
- *Core Router – tributary backbone line karty – záměna technológie Juniper MX 960 za technológiu Cisco 7206VXR,*
- *Core Router - RNS-RNR uplink záměna technológie CN_R_CONF_3 a CN_R_CONF_4 za technológiu Juniper MX 960 a technológiu Cisco 7206VXR.*

Návrh:

Aplikovať dáta podniku, ktorý poskytuje celoplošnú sieť v rámci trhu SR.

Odôvodnenie:

Odvolávame sa na naše odôvodnenie k predchádzajúcej pripomienke (Strana 11, štvrtý odsek, bod 1. odôvodnenia) Preto navrhujeme použiť dáta ST.

Strana 13, text prvého odseku, ďalej bod 5 a nasledujúce odrážky

Úrad pristúpil k spriemerovaniu cien technologicky porovnateľných zariadení využívaných viacerými významnými podnikmi a to v prípade:

5. Ceny

- *Access Node – (downlink karty) - pri GPON,*
- *Access Node – (uplink karty) pri STM-1, STM-4, 1GbE a 10GbE,*
- *Metro Node –pri Cisco 7600 UPE 9 slot, Cisco 7600 UPE 6 slot,*
- *Regional Switch –pri Cisco 7600 9 slot,*
- *Regional Router – pri Cisco 7606 a Cisco 7609-S,*
- *Core router – pri Juniper MX-960 a Cisco 7206VXR.*

Návrh:

Aplikovať dáta podniku, ktorý poskytuje celoplošnú sieť v rámci trhu SR.

Odôvodnenie:

Odvolávame sa na naše odôvodnenie k predchádzajúcej pripomienke (Strana 11, štvrtý odsek, bod 1. odôvodnenia) Preto navrhujeme použiť dáta ST.

3.Zhrnutie

Celý text zhrnutia

Úrad v konaní....

....

, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia

Návrh:

Upraviť závery podľa vyhodnotenia našich predchádzajúcich pripomienok.

Odôvodnenie

Dovoľujeme si odkázať na naše predchádzajúce pripomienky k súladu návrhu opatrenia s právnymi predpismi SR, k odporúčaniu a jeho nezáväznosti ak je v rozpore s uvedenými paragrafmi právnych predpisov SR, čo platí i v prípade zohľadnenia § 11 ods. 2 ZEK, rovnako našu námietku k úzkej súčinnosti s účastníkmi konania osobitne pri príprave modelu BU LRIC pure.

Každá povinnosť uložená úradom musí byť uložená primerane k problému, ktorý má riešiť. Je nevyhnutné, aby uložené povinnosti predstavovali nevyhnutné minimum na dosiahnutie cieľa v tom zmysle, aby tieto povinnosti podporovali súťaž, inováciu a investovanie do infraštruktúry a to v prospech užívateľov.

Podľa Rámcovej smernice 2002/21/EC z 23.2.2002 uložené povinnosti pri ex ante regulácii musia zodpovedať princípu proporcionality, t.j. musia byť náležite zdôvodnené, či riešia popísaný hospodársko-súťažný problém na danom trhu. Ak existuje viac možností, viac možných povinností, na riešenie súťažného problému, národný regulačný úrad je povinný zvoliť takú povinnosť, ktorá je pre dotknutý podnik najmenej zaťažujúcou. Podobnú formuláciu obsahuje vyššie spomínaný § 18 ZEK. Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že úrad nezohľadní tieto ustanovenia v prípade nezohľadnenia našich pripomienok v návrhu opatrenia.

Na záver si dovoľujeme úrad požiadať o zohľadnenie našich pripomienok a zohľadniť ich vplyv i na výšku, rozsah aplikácie, časový rámec uplatnenia a spôsob výpočtu regulovanej veľkoobchodnej ceny v návrhu opatrenia.

Dátum: 12.04.2013

S pozdravom

Ing. Martin Čechák
manažér národných regulatórnych záležitostí

